

Posudek diplomové práce

Feminizace substantiv označujících povolání, tituly a funkce jako odraz společenských změn ve Francii v období 1967 až 2004 – lexikografická studie

Autorka : Kateřina Smejkalová, roz. Halová

Vedoucí práce : Dr.PhDr. Renáta Listíková

Autorka práce zvolila aktuální téma, které propojuje francouzskou lexikální morfologií, lexikografií a sociologií v oblasti tzv. "gender studies". Právě přechylování ženských substantiv označujících povolání, funkce a tituly ve francouzštině k tomu poskytuje zajímavý studijní materiál. Na rozdíl od češtiny je francouzština jazykem, kde slovtvorné substantivní a adjektivní sufixy fungují polyfunkčně a změna rodu při přechylování je z hlediska hláskoslovného i sémantického obtížnější; nejedná-li se ovšem o tvary výslovností nerozlišitelné či o deverbativa, kde je shoda ženského rodu v přičestí minulém výslovností nepostřehnutelná. I tyto případy bere autorka při své analýze v úvahu. Jak ovšem prokazují výsledky lexikografické rešerše autorky diplomové práce, to že je přechylování ve francouzštině méně obvyklé není jen výsledkem morfologické struktury, ale podstatně souvisí i se společenským postavením žen a jeho změnami. Dokladem toho může být nebyvale zvýšená slovtvorná aktivita v této oblasti za posledních zhruba 50 let.

Za metodologické východisko, autorka zvolila srovnání dvou časově vzdálených vydání (rok 1967 a 2004) obecně uznávaného výkladového slovníku francouzského jazyka *Le Petit Robert*, který je znám i fundovanými etymologickými informacemi, jichž autorka ve své analýze využívá. Pro výběr sledovaného materiálu, tedy seznam termínů označujících povolání, funkce a tituly autorka vhodně zvolila jednak oficiální server francouzského ministerstva školství, tzv. *Dico des métiers*, který nabízí pomoc mladým Francouzům při volbě povolání, jednak vyhledala další slova označující veřejné funkce, hodnosti a akademické tituly existující vesměs již po staletí pouze v mužském rodě. Ze stručné historie vývoje společenského postavení žen v západoevropské společnosti tak poměrně jasně vyplývá spojitost mezi slovtvornou stagnací či aktivitou při přechylování sledovaných substantiv. Zajímavé jsou ovšem i případy, o nichž vybraná slovníková hesla rovněž vypovídají, kdy ženská podoba substantiva či adjektiva existuje, má však jinou sémantickou náplň.

Druhá část diplomové práce je věnovaná třídění, sémantické definici a rozboru konkrétního lexika obou časově vzdálených vydání zmíněného slovníku francouzského jazyka a komparaci výsledků. Nutno ocenit přehledný, abecedně utříděný a významově definovaný, snad vyčerpávající seznam existujících francouzských jmen povolání. Výsledky analýzy a komparace utříděného lexikografického materiálu jsou pak znázorněny v přehledných grafech včetně pregnantního shrnujícího komentáře, někde snad co do "gender studies" poněkud unáhleného (s.45-46; s.60; 61; 62).

Diplomová práce v češtině je napsaná kultivovaným jazykem, celkový dojem jen občas ruší vynechaná interpunkce, či hrubka (s. 60 z toho vyplývá!). Lze ocenit dobrou práci s prameny i názornou komparaci seznamu rozebíraných slovníkových hesel uvedených v příloze.

Diplomová práce Kateřiny Smejkalové splňuje požadované nároky, proto ji doporučuji k obhajobě.

Dr. PhDr. Renáta Listíková
vedoucí diplomové práce